

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/104/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112244592
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Pogranová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4112244592.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľky: X. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. E. XXXX/XX, F., zastúpená: JUDr. Jana Ochodničanová, Advokátska kancelária Hudák & Ochodničanová, so sídlom Hodžova 208/8, Žilina, proti odporkyni: Fakultná nemocnica Nitra, so sídlom Špitálska 6, Nitra, IČO: 17 336 007, zastúpená: Advokátska kancelária JANČO A PARTNERI, s. r. o., so sídlom Štúrova 13, Bratislava, IČO: 36 367 524, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00 151 700, o náhradu škody na zdraví, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 19C/417/2012-290 zo dňa 19. novembra 2015, jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa m e n í tak, že navrhovateľka je povinná zaplatiť odporkyni náhradu trov konania vo výške 992,72 eur titulom trov právneho zastúpenia v pravidelných mesačných splátkach vo výške 50,- eur na účet právneho zástupcu odporkyne vždy do 20. dňa príslušného kalendárneho mesiaca, počnúc právoplatnosťou tohto uznesenia, a to pod stratou výhody splátok s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa uložil navrhovateľke povinnosť zaplatiť odporkyni náhradu trov náhradu trov konania v sume 1985,44 eur na účet jej právneho zástupcu Advokátska kancelária JANČO A PARTNERI, s. r. o., so sídlom Štúrova 13, Bratislava, IČO: 36 367 524, do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 146 ods. 2, § 150 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) a tým, že navrhovateľka sa návrhom na začatie konania domáhala voči odporkyni náhrady škody. Po otvorení pojednávania navrhovateľka svojim podaním doručeným súdu dňa 05.09.2014 vzala svoj návrh na začatie konania späť v celom rozsahu. Uznesením Okresného súdu Nitra, č.k. 19C/417/2012-251 zo dňa 07.11.2014 súd konanie zastavil, navrhovateľke uložil povinnosť uhradiť odporkyni trovy konania vo výške 2744,56 eur a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal. Krajský súd v Nitre uznesením č.k. 8Co/10/2015-261 zo dňa 29.05.2015 uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti výroku o povinnosti navrhovateľky zaplatiť odporkyni náhradu trov konania zrušil a vec v tejto časti vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Súd predtým ako začal rozhodovať o náhrade trov konania skúmal, či v zmysle § 150 ods. 1 OSP existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by náhradu trov konania nepriznal, resp. by znížil. Po preskúmaní obsahu spisového materiálu súd dospel k záveru, že v danom konaní nebolo možné pri rozhodovaní o trovách konania pri odporkyni aplikovať ustanovenie § 150 ods. 1 OSP, nakoľko súd nevzhladol existenciu výnimočných okolností. Vyjadril názor, že zdravotný stav, resp. následná finančná situácia nie je dôvod na postup v zmysle § 150 ods. 1 OSP, pričom v konaní nebolo preukázané, že škodu, ktorej náhradu sa navrhovateľka v konaní domáhala, navrhovateľke naozaj spôsobila odporkyňa. Dodal, že to, čo má vplyv na rozhodovanie o súdnych poplatkoch nemá vplyv na rozhodovanie o trovách konania účastníkov, nakoľko ide o dva samostatné právne predpisy. Nakoľko

súd nevzhliadol dôvod hodný osobitného zreteľa, o náhrade trov konania súd rozhodol v súlade s § 146 ods. 2 OSP, keďže vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti k zastaveniu konania došlo pre správanie navrhovateľky, teda navrhovateľka zastavenie konania zavinila a preto súd odporkyni priznal náhradu trov konania vo výške 1985,44 eur, ktoré pozostávali z trov právneho zastúpenia za 4 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia dňa 22.02.2013, písomné podanie na súd - vyjadrenie vo veci samej zo dňa 08.03.2013, účasť na pojednávaní dňa 15.10.2013, účasť na pojednávaní dňa 04.09.2014, ktoré bolo odročené) pri hodnote jedného právneho úkonu vo výške 499,57 eur vypočítaného z hodnoty sporu 38.370,82 eur a režijné paušály k jednotlivým úkonom právnej služby (3x7,63 a 1x 8,04 eur). Súd odporkyni nepriznal náhradu trov konania za úkon - návrh na vstup vedľajšieho účastníka do konania zo dňa 06.03.2013, nakoľko predmetný úkon súd považoval za nadbytočný, keď mohol byť podaný spolu s podaním zo dňa 08.03.2013, ktorým sa odporca vyjadril vo veci samej. Súd odporkyni nepriznal zároveň cestovné a náhradu za stratu času, nakoľko išlo o neúčelné trovy konania, pretože zvolením si právneho zástupcu z Nových Zámkov došlo k zbytočnému navyšovaniu trov konania, čo bolo v rozpore s ust. § 2 OSP. Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam súd prvého stupňa rozhodol tak, že uložil navrhovateľke povinnosť zaplatiť odporkyni náhradu trov náhradu trov konania v sume 1985,44 eur.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podala včas odvolanie navrhovateľka, ktoré odôvodnila tým, že súd vec nesprávne právne posúdil, nakoľko jej situácia s prihliadnutím na všetky okolnosti, by mala byť považovaná za dôvod hodný osobitného zreteľa minimálne pre zníženie výšky priznanej náhrady trov konania odporkyni. Mala za to, že jej majetkové, sociálne a zárobkové pomery, ako aj stále sa zhoršujúci zdravotný stav súd neposudzoval podľa ust. § 150 ods. 1 OSP, pretože nie je v jej možnostiach a schopnostiach zaplatiť trovy konania vo výške stanovenej v uznesení a túto považovala vzhľadom na jej finančnú situáciu, ktorú nemá možnosť z dôvodu jej závažného zdravotného stavu zlepšiť, za likvidačnú voči jej osobe. Takisto späťvzatie návrhu na začatie konania bolo dôsledkom jej nepriaznivého zdravotného stavu, pričom trvala na tom, že odporkyňa je zodpovedná za škodu, ktorá jej vznikla. Dodala, že súd by mal posudzovať okolnosti hodné osobitného zreteľa u všetkých účastníkov konania, pričom odporkyňa je subjektom, pre ktorý by nepriznanie náhrady trov konania nemalo likvidačný účinok. Na základe toho navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil s prihliadnutím na všetky okolnosti uvedené v odvolaní.

Písomné vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľky podané nebolo.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1 OSP, § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 220 OSP zmeniť.

Predmetom konania bol návrh navrhovateľky na náhradu škody na zdraví, ktorú vyčíslila sumou 38.370,82 eur. Podaním zo dňa 06.03.2013 (č.l. 141 spisu) navrhla odporkyňa, aby súd prvého stupňa vyzval spoločnosť Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. na vstup do konania ako vedľajšieho účastníka na strane odporkyne. Uvedená spoločnosť oznámila dňa 16.04.2013 svoj vstup do konania ako vedľajší účastník na strane odporkyne (č.l. 146 spisu), pričom navrhovateľka so vstupom vedľajšieho účastníka do konania súhlasila (č.l. 146A spisu). Elektronickým podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 02.09.2014 (č.l. 221 spisu) vzala navrhovateľka svoj návrh na začatie konania späť v celom rozsahu, ktorý doplnila písomne dňa 05.09.2014 (č.l. 233 spisu). Na pojednávaní 04.09.2014 vyjadrila odporkyňa súhlas so späťvzatím návrhu. Uznesením č.k. 19C/417/2012-251 zo dňa 07.11.2014 súd prvého stupňa konanie zastavil, navrhovateľke uložil povinnosť zaplatiť odporkyni náhradu trov konania v sume 2.744,56 eur a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal. Na základe odvolania navrhovateľky Krajský súd v Nitre uznesením č.k. 8Co/10/2015-261 zo dňa 29.05.2015 uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti výroku o povinnosti navrhovateľky zaplatiť odporkyni náhradu trov konania zrušil a vec v tejto časti vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie s tým, aby sa súd prvého stupňa vecne zaoberal požiadavkou navrhovateľky na nepriznanie náhrady trov konania z dôvodov ňou uvedených a posúdenia naplnenia zákonných podmienok ust. § 150 ods. 1 OSP. Súd prvého stupňa vyzval navrhovateľku na zdokladovanie osobných, majetkových, zárobkových a iných pomerov a zaslal jej „Tlačivo pre dokladovanie účastníka konania, ktorý navrhuje, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov“ na vyplnenie. Následne súd prvého stupňa po zdokladovaní osobných, majetkových, zárobkových pomerov navrhovateľky vydal napadnuté uznesenie.

Podľa § 137 OSP trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 146 ods. 2 OSP, ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Podľa § 150 ods. 1 OSP, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Ide o zákonné ustanovenie, ktoré z hľadiska náhrady trov konania predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok i zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu. Je odôvodnené tým, že prísna aplikácia ustanovení o náhrade trov konania, by mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiaducim tvrdoším. Zákon preto stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k zmierneniu dôsledkov právnych noriem upravujúcich platenie a náhradu trov konania. Toto zákonné ustanovenie dopadá na toho účastníka, ktorý by inak mal právo na náhradu trov konania. Predpokladom jeho použitia je, existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov inak úspešnému účastníkovi a existencia výnimočnosti daného prípadu. Dôvody hodné osobitného zreteľa sa môžu týkať sociálnej situácie účastníkov. V takomto prípade je potrebné pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch (všetkých) účastníkov, teda nielen toho, koho by postihovala povinnosť nahradiť trovy, ale aj toho, ktorého majetková sféra by bola použitím výnimočného ustanovenia dotknutá (uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 M Cdo 2/2008, zo dňa 25. februára 2009).

Pri zastavení sporového konania, ako je tomu aj v tomto prípade, sa otázka náhrady trov konania spravuje princípom procesného zavinenia na zastavení konania. Len výnimočne môže súd v konaní (procesne) úspešnému účastníkovi nepriznať náhradu trov konania. Zároveň Občiansky súdny poriadok v § 150 ods. 1 OSP priznáva súdu moderačné právo zmierniť dôsledky ustanovení upravujúcich náhradu trov konania. Ustanovenie § 150 OSP umožňuje súdu pri rozhodovaní o náhrade trov konania prihliadnuť výnimočne na zvláštnosti prejednávanej veci a prispieť tým k odstráneniu prípadnej tvrdosti, ktorú by inak vyvolalo uplatnenie jednotlivých zásad, na ktorých spočíva rozhodovanie o náhrade trov konania. Úvaha súdu, či sú splnené procesné predpoklady pre aplikáciu tohto ustanovenia musí vždy vychádzať z posúdenia všetkých relevantných okolností konkrétnej veci, vrátane okolností demonštratívne uvedených v druhej vete § 150 ods. 1 OSP. Predmetné ustanovenie preto nemožno interpretovať tak, že súdu umožňuje kedykoľvek a bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov procesne úspešnému účastníkovi konania. Výnimočnosť aplikácie tohto ustanovenia musí byť daná osobitnými okolnosťami, ktorých charakteristika musí byť v odôvodnení rozhodnutia vždy náležite vysvetlená a konkretizovaná. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní, či v tej - ktorej veci sú tieto dôvody dané, musí súd prihliadať na majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery účastníkov konania a vziať do úvahy nielen to, aké sú pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale to, aký bude dopad aplikácie § 150 OSP na (mediálnym tiež majetkové) pomery účastníka na opačnej procesnej strane. Významným z hľadiska aplikácie tohto ustanovenia je v určitej veci tiež to, za akých okolností bol nárok uplatnený na súde, aký bol postoj účastníkov k veci, ako pristupovali v priebehu konania k plneniu procesných povinností účastníka občianskeho súdneho konania a pod.

V danom prípade k zastaveniu konania došlo v dôsledku procesného zavinenia navrhovateľky, ktorá vzala svoj návrh späť v plnom rozsahu bez toho, aby odporkyňa splnila to, čoho sa petitom domáhala. Na základe uvedeného súd prvého stupňa postupoval správne, keď napadnutým uznesením priznal odporkyni trovy konania a na ich náhradu zaviazal navrhovateľku. Odvolací súd tiež konštatuje, že súd prvého stupňa priznal odporkyni náhradu trov právneho zastúpenia v sume 1985,44 eur v súlade s § 10 ods. 1, § 14 ods. 1, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení účinnom do 30.06.2013 a § 13a ods. 1 a 4 vyhlášky v znení účinnom od 01.07.2013, pričom je potrebné dodať, že výška priznanej náhrady trov

konania nebola odvolaním navrhovateľky ani namietaná. Odvolací súd v tejto súvislosti len konštatuje, že odporkyňa v rámci vyúčtovania trov právneho zastúpenia žiadala priznať 4 režijné paušály za rok 2013 vo výške 31,24 eur, t.j. 4 x 7,81 eur. Súd prvého stupňa jej priznal tri účelne vynaložené režijné paušály, avšak v nesprávnej výške 3 x 7,63 eur (namiesto správnych 7,81 eur). Podľa názoru odvolacieho súdu však súd prvého stupňa pri rozhodovaní o náhrade trov konania v danej právnej veci nesprávne posúdil existenciu, resp. neexistenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 150 ods. 1 OSP.

Súd prvého stupňa v napadnutom uznesení konštatoval, že to, čo má vplyv na rozhodovanie o súdnych poplatkoch nemá vplyv na rozhodovanie o trovách konania účastníkov, nakoľko ide o dva samostatné právne predpisy. Tu treba zdôrazniť, že pri zisťovaní pomerov navrhovateľky, to bol práve súd prvého stupňa, ktorý za účelom zdokladovania pomerov zaslal navrhovateľke príslušné tlačivo na vyplnenie. Preto uvedená argumentácia súdu prvého stupňa bola nenáležitá, keďže navrhovateľka len plnila pokyny súdu prvého stupňa. Je zrejmé, že zámerom navrhovateľky nebolo vyplnením predloženého tlačiva žiadať oslobodenie od súdnych poplatkov, ale dokladovať súdu svoje osobné, majetkové a zárobkové pomery. Súd prvého stupňa tiež vyjadril názor, že zdravotný stav, resp. následná finančná situácia nie je dôvodom na postup v zmysle § 150 ods. 1 OSP, napriek tomu, že v napadnutom uznesení súčasne citoval právne závery Ústavného súdu SR uvedené v uznesení z 8. 12. 2011, sp. zn. II. ÚS 563/2011, v zmysle ktorého jednou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia ustanovenia § 150 ods. 1 OSP prichádza do úvahy, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinný účastník nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sám nezavinil, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami.

Pokiaľ ide o osobné, majetkové a zárobkové pomery navrhovateľky, táto preukázala, že jej zdravotný stav, majetkové a zárobkové pomery dostatočne odôvodňujú záver o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa pri zväžení priznanej výšky náhrady trov konania odporkyne. Podľa dokladov doložených navrhovateľkou do spisu bol navrhovateľke priznaný invalidný dôchodok vo výške 202,10 eur mesačne, keďže pokles jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť od 01.10.2014 je 60 %. Okrem toho poberá ošetrovné na matku vo výške 117 eur mesačne, vlastní motorové vozidlo Peugeot 206, r.v. 1996, spláca bankový úver poskytnutý OTP bankou vo výške 3000 eur mesačnou splátkou vo výške 70 eur, spláca pôžičkou poskytnutú H. W. vo výške 3000 eur mesačnou splátkou vo výške 30 eur, zároveň jej výdavky na lieky sú mesačne vo výške 30 eur.

Vzhľadom na vyššie uvedené pomery na strane navrhovateľky v danom prípade odvolací súd vzhliadol existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa na strane navrhovateľky, považoval za primerané skrátiť priznanú výšku náhrady trov konania odporkyne o 50 %, t.j. na sumu 992,72 eur (50 % z 1985,44 eur), a to aj s ohľadom na pomery odporkyne ako inštitúcie s dostatočným finančným a majetkovým zázemím, ktorá nebude rozhodnutím súdu závažným spôsobom dotknutá.

Zároveň odvolací súd v súlade s § 160 ods. 1 OSP povolil navrhovateľke úhradu trov konania v splátkach vo výške 50 eur mesačne s poukazom na platobnú schopnosť a sociálne pomery navrhovateľky a na to, že plnenie v splátkach nebude mať na pomery odporkyne závažnejší dopad. Okrem toho určil výšku a podmienky splatnosti splátok trov konania tak, aby k úhrade celej výšky priznaných trov konania došlo v primeranej lehote (v danom prípade 20 mesiacov).

Na základe vyššie uvedeného odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 220 OSP zmenil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol s poukazom na § 224 ods. 1 a § 142 ods. 2 OSP a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, keďže odporkyňa bola v odvolacom konaní úspešná iba čiastočne.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.